

STAVANGER KOMMUNE

Bymiljø og utbygging

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Olav Kyrres gate 23
Telefon: 04005. Faks: 51507041
E-post: postmottak.bmu@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

Det kongelige miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
KSTU-13/10365-2

JOURNALNR.
82743/13

DATO
22.11.2013

SVAR - ALMINNELIG HØRING - FORSLAG OM NYE KRAV TIL DOKUMENTASJON OG UTVEKSLING AV GEODATA FOR LEDNINGER OG ANDRE ANLEGG I GRUNNEN

Vi viser til høringsnotat av september 2013 med utvidet høringsfrist til 6. desember 2013. Uttalelsen er skrevet med innspill fra følgende avdelinger i Stavanger kommune som er i berøring med dette saksfeltet: Byggesaksavdelingen, geodataavdelingen, plan og anleggsavdelingen (utførende prosjektering og bygging av vei og va), park og veiavdelingen (forvalter av offentlige areal) og vann- og avløpsverket.

Stavanger kommune vil først berømme Md for å ha tatt tak i denne problemstillingen. Vi er helt enige i at det er store utfordringer knyttet til for dårlig dokumentasjon av ledninger og annet som ligger i grunnen. Dette medfører at det er vanskelig å planlegge tiltak som krever graving eller legging av ny infrastruktur i bakken både tekniske, men også ut fra hensyn til Helse, miljø og sikkerhet. Det gjør i tillegg at byggearbeider tar lenger tid og koster mer enn nødvendig. Etter hvert som byene blir tettere og mer utbygde, blir utfordringene bare større. Det kan virke uoverkommelig å få på plass et system som omfatter alle typer anlegg. Men hvis man ikke begynner, blir det bare vanskeligere etter hvert som tiden går.

Stavanger kommune er både ledningseier for vann- og avløpsledninger og forvalter av kommunale areal og i begge roller er vi positive til at det innføres nye krav til dokumentasjon og utveksling av geodata for ledninger og andre anlegg i grunnen. Som forvalter av kommunale areal er vi svært opptatt av å ha kontroll på anlegg som ligger under bakken. Vann- og avløpsverket på sin side er også opptatt av å ha kontroll på sine anlegg og har et godt system for dokumentasjon av sine anlegg. VA-ledningene ligger som regel lavest i grøften og får de største negative konsekvensene av manglende dokumentasjon.

VA-nettet, og da særlig vannledningene bør ikke være offentlig tilgjengelige av sikkerhetsårsaker. På forespørsel kan alle som skal grave i bakken få tilgang på ledningskartet for et avgrenset område.

Når det gjelder gamle kabler og ledninger, mener vi at det må stilles krav om at disse også blir lagt inn i systemet selv om de ikke blir registrert på samme måten som nye ledninger og med

samme nøyaktighetskrav. Man kan jo ikke grave opp gamle kabler for å få målt dem inn. Men det har en verdi å vite at det ligger gamle kabler i et område. Disse må kodes slik at det tydelig fremgår at de er gamle og at data er unøyaktige. Når det så foregår arbeid i området slik at deler av kablene avdekkes, måles disse inn og erstatter de gamle registreringene hvis man vet at det er det gamle anlegget (se vedlegg). I vårt gravereglement er det krav om fjerning av gamle kabler og ledninger som ikke er i bruk. Dette bør tas inn her.

På forespørsel fra andre infrastrukturetater må det gis nøyaktige opplysninger om beliggenhet, antall kabler, trasebredde ol. (all tilgjengelig informasjon) for å sikre en høy kvalitet på planlegging og bygging, unngå forsinkelser og tryggere utførelse. Den enkelte ledningseier må gis ansvar for feil som oppstår pga at kabler og ledninger ikke er forskriftsmessig lagt, er feilregistrert eller ikke registrert i det hele tatt.

All infrastruktur må registreres med X, Y og Z koordinater og lagres på et hensiktsmessig digitalt format. Data må kunne utveksles digitalt på standardiserte formater. I Stavanger kommune sitt gravereglement har vi allerede krav om at anlegg skal måles inn med x, y og z, dvs at det skal måles inn i åpen grøft. Kravet er satt fordi det er viktig for oss å vite hvor i vår eiendom anlegget ligger. Vi sliter med å få disse dataene fra kabelselskapene fordi systemene deres ikke takler z-koordinat.

Vi vil presisere at uansett system, så må kabler lyttes opp før arbeid utføres.

Under punkt 8.3 mener vi at registreringsplikten bør gjelde alle typer installasjoner som ligger under bakken. Gasstanker, kjøleledninger, grunnvannsbrønner og alle typer energibrønner finner vi ikke nevnt i høringsnotatet. Vi mener at disse også må registreres.

Departementet foreslår en ordning hvor ledningseierne på frivillig basis inngår avtale med Kartverket om utlevering av nærmere fastsatt informasjon via standardiserte tekniske grensesnitt som web service tjenester. Hvis ikke alle ledningseiere er forpliktet til å inngå avtale med kartverket, vil alle aktører som planlegger nye anlegg fremdeles måtte bruke mye tid på å samle inn nødvendig informasjon om eksisterende anlegg.

Departementet legger opp til at eksisterende informasjon som ledningseiere har i sine systemer på frivillig basis skal bli gjort tilgjengelig på samme måte som for nye ledninger som må følge de nye utvekslingskravene. For at kartdataene i løsningen skal være kodet entydig og med en akseptabel kvalitet bør ikke dette være frivillig.

Høringsnotatet sier at netteiers ansvar for stikkledninger er begrenset, og det vil derfor være grunneierens (tiltakshavers) ansvar å sørge for registrering av stikkledninger. Dette har vi liten tro på at vil fungere. Vi har mer tro på at VA-verket eller kabeletatene tar ansvar for å registrere anlegget helt inn til abonnent, men vi tenker at dette kan bli vel ambisiøst i første omgang.

Opplysningene som kommer inn via denne nettsiden vil bli stilt til rådighet for Geovekstsamarbeidet og den enkelte kommunen for ajourføring av det offentlige kartgrunnlaget. Det mangler beskrivelse av hvordan dataene skal legges inn i det offentlige kartgrunnlaget, og hvem som skal utføre dette arbeidet. Kartverket bør ajourholde det offentlige kartgrunnlaget med opplysningene som kommer inn via denne nettsiden, og deretter legge disse inn i Norge digitalt.

Notatet sier lite om hvilke konsekvenser/merarbeid dette vil medføre for kommunene både i saksbehandling og i den karttekniske delen. Det mangler også en god beskrivelse av hvordan dette skal løses rent praktisk. Dette må løses.

Departementet legger opp til at netteierne kan ta betalt for de data som blir avgitt til brukerne. Vi går ut fra at ledningsdataene vil inngå i Norge digitalt, og synes det er underlig hvis det skal opprettes et eget betalingssystem kun for dette temaet. De fleste gravearbeider skjer på oppdrag fra firma/etater som er part i Norge digitalt.

Departementet legger ikke opp til at det skal etableres et større kontrollregime knyttet til de data som en tiltakshaver legger inn. Dette er vi uenige i. Det er en forutsetning for at systemet i det hele tatt skal kunne fungere etter hensikten at det blir etablert et godt kontrollregime som har ansvar både for fullstendighets- og kvalitetskontroll.

Departementet ser for seg at produktspesifikasjonen også må si noe om hvordan informasjonen skal forvaltes og at en her bør kunne finne løsninger basert på erfaringene fra Norge digitalt. Vi har flere års erfaring med Norge digitalt, og den største ulempen i dette systemet er at temadatasett som kan lastes ned ofte er gamle og ufullstendige. De følger ikke rett SOSI-standard og -versjon slik den enkelte part har forpliktet seg til i avtalen. Vi ser derfor behov for at det må opprettes et kontrollapparat som er knyttet til nettsiden både for å kontrollere at alle ledningseiere som utfører endringer på sitt ledningsnett under bakken faktisk legger dette inn i systemet, samt at ingen ledningsdata kan legges inn i systemet uten at de følger produktspesifikasjonen som blir laget for formålet.

Stavanger kommune mener derfor at det MÅ etableres et godt kontrollregime knyttet til dataene som legges inn på dette nettstedet for at det skal fungere etter hensikten.

Til slutt vil vi påpeke at det er et omfattende arbeid dere har satt i gang, og vi ser fram til resultatet!

Med hilsen

Kari Smådal Turøy
fung park- og veisjef

Kopi til:

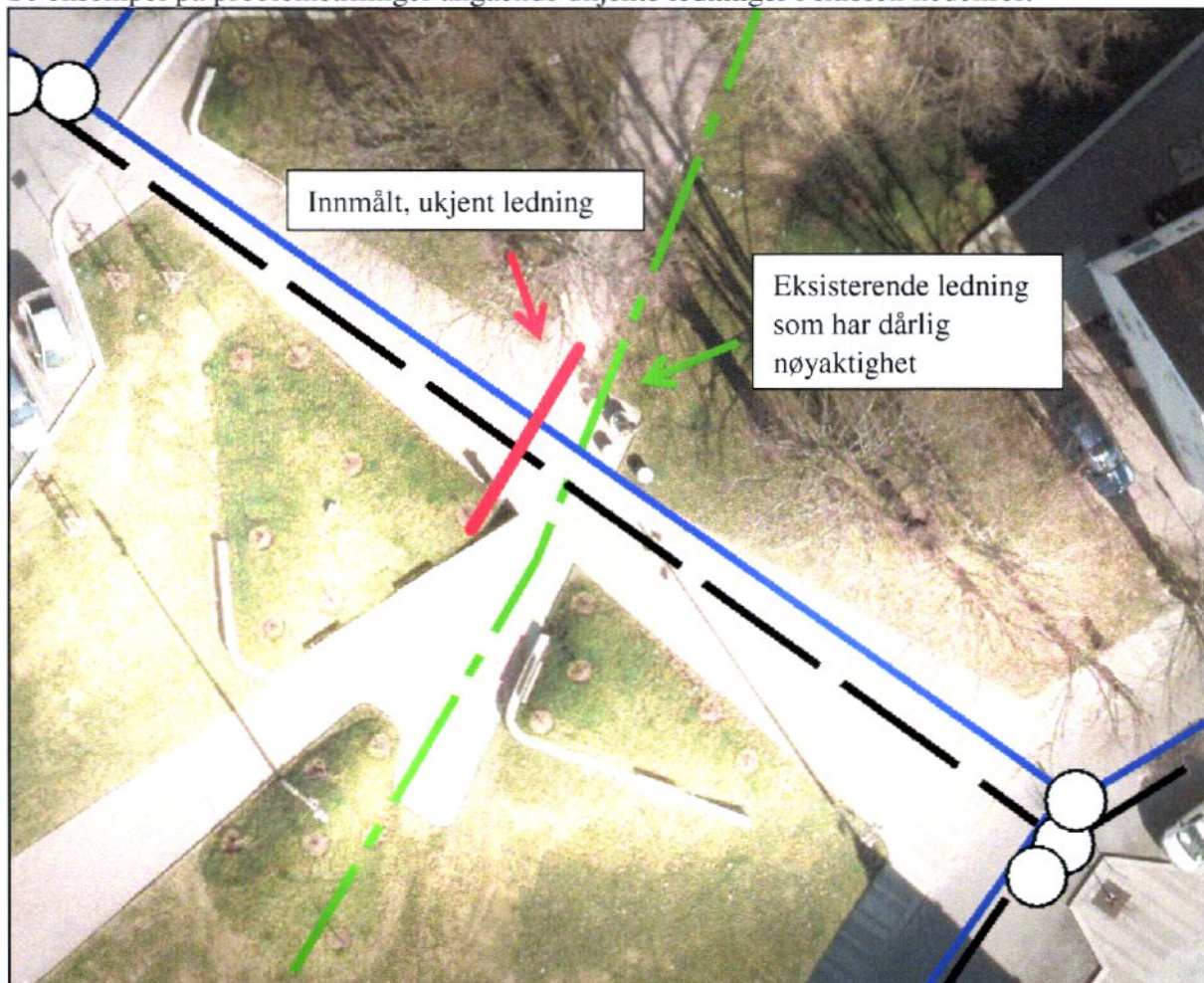
Geodata - Lin Knarvik
Plan og anlegg - Leiv Molven
Vann- og avløpsverket - Jarle Furre
Byggesak - Paul A. Paulsen

Vedlegg til høringsuttalelse fra Stavanger kommune

Departementet legger opp til at ledningseiere også har plikt til å registrere ukjente ledninger som man støter på i forbindelse med anleggsarbeid.

Når en ukjent ledning blir lagt inn i systemet på nettsiden, er det behov for at det identifiseres hva denne ledningen er, og hvem som eier ledningen. Den ukjente ledningen kan være en del av et nett som allerede er kartfestet, men som er registrert med avvik på opptil flere meter. Den ukjente ledningen kan da oppfattes som at den hører til et annet ledningsnett. Ledningseier må få melding om at en del av deres nett er målt inn, slik at de kan oppdatere sin originale base med de nymålte objektene. Kartverket bør ha ansvar for å avklare disse spørsmålene.

Se eksempel på problemstillinger angående ukjente ledninger i skissen nedenfor.

Problemstilling 1: Den røde ledningen, som er målt inn som ukjent, finnes i kartet fra før (grønn strek). Den eksisterende ledningen er imidlertid registrert med så dårlig nøyaktighet at det kan oppfattes som at her finnes to ulike ledninger. Den røde ledningen må identifiseres, og eier av den grønne ledningen må få melding om at denne biten av deres ledning er målt inn. De må deretter oppdatere sin originale base med den nymålte ledningsbiten.

Problemstilling 2: Den røde ledningen er en bit av en ledning som mangler i systemet. Eier av den røde ledningen må få melding om at denne ledningsbiten er målt inn. De må legge riktige egenskaper på denne ledningsbiten og oppdatere sin originale base med den. Resten av ledningen vil fortsatt mangle i systemet.

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.